

Kierowca samochodu ciężarowego

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41

70-383 Szczecin

tel. 91 42 56 126, 91 42 56 128

fax 91 42 56 125

e-mail: cipkz-szczecin@wup.pl

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Koszalinie

ul. Słowiańska 15A (IV piętro)

75-846 Koszalin

tel. 94 342 66 93, 346-25-37, 344-50-50

tel./fax 344-50-43

e-mail: cipkz-koszalin@wup.pl

Kierowca samochodu ciężarowego

Jest to pracownik, który prowadzi samochód ciężarowy, tj. pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu ładunków w celu transportu materiałów do miejsca przeznaczenia, jak również wykonuje czynności mające na celu utrzymanie samochodu w dobrym stanie technicznym.

Zadania i czynności robocze

Kierowca samochodu ciężarowego prowadzi samochód ciężarowy w celu transportu ładunków z miejsca załadunku do miejsca przeznaczenia. Sporządza protokoły dla odbiorców. Odbiera pieniądze za dostarczone towary i opłaty za dowóz. Może prowadzić księżkę finansową. Może kontaktować się telefonicznie lub drogą radiową z bazą w celu otrzymania instrukcji. Może ładować i rozładowywać ciężarówkę. Może przeprowadzać przegląd wyposażenia ciężarówki m.in. stanu ogumienia, oświetlenia, hamulców, poziom benzyny, oleju, wody. Może dokonywać napraw takich jak wymiana kół, żarówek, bezpieczników, zakładać łańcuchy, zmieniać paski klinowe. Może umocowywać ładunek dla zabezpieczenia go podczas jazdy. Zależnie od typu prowadzonej ciężarówki i rodzaju przewożonego towaru może przyjmować różne nazwy.

Główne zadania wykonywane przez pracowników tej grupy obejmują:

- prowadzenie ciężarówek wożących towary;
- prowadzenie wozów transportujących pocztę i towary;
- prowadzenie ciężkich pojazdów silnikowych, takich jak platformy z przyczepą lub bez,
- prowadzenie cysterny czy wywrotki przystosowanej do transportu materiałów i towarów na krótkim lub długim dystansie;
- wykonywanie w razie konieczności drobnych napraw pojazdów.

Podstawowe czynności wykonywane przez kierowcę samochodu ciężarowego:

- asystowanie,
- czyszczenie (ciężarówki),
- dogłębne i dokumentowanie,
- dostarczanie, dystrybuowanie oraz dzielenie,
- kierowanie pojazdem,
- komunikowanie się (z bazą),
- kontrolowanie,
- lokalizowanie adresata,
- łączenie i rozłączanie,
- manewrowanie, mierzenie i mieszanie,
- monitorowanie, napełnianie, ochranianie (towaru),
- opróżnianie, pakowanie i rozpakowywanie,
- parkowanie, pchanie i ciągnięcie,
- pisanie,
- podnoszenie, pompowanie,
- regulowanie, reperowanie, sprawdzanie,
- przechowywanie, relacjonowanie,
- transportowanie, układanie i umocowywanie towaru,
- umawianie, wydawanie poleceń,
- zbieranie i wymienianie towaru.

Środowisko pracy

materiałne środowisko pracy

Miejscem pracy kierowcy jest kabina środka transportu. Z zawodem tym związanych jest szereg uciążliwości. Należy do nich przede wszystkim konieczność wielogodzinnego przebywania w pozycji siedzącej. Długotrwałe prowadzenie pojazdu, w wymuszonej pozycji ciała, często na niewygodnym siedzisku, czasami po wyboistych drogach może wywołać dolegliwości bólowe wynikające z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego.

Praca kierowcy łączy się ze szczególnym rodzajem ryzyka. Poza potencjalną możliwością uczestniczenia w wypadku drogowym, w przypadku pewnych kategorii kierowców, istnieje dodatkowe zagrożenie dla życia i zdrowia wynikające na przykład z faktu przewożenia ładunków niebezpiecznych.

społeczne środowisko pracy

Kierowca samochodu ciężarowego, zwłaszcza na trasach międzynarodowych, ma znacznie ograniczony kontakt z ludźmi. Ponadto zmuszony jest do częstego przebywania poza domem przez dłuższe okresy czasu. Narażony jest na monotonię w czasie dalszych tras, na problemy przy załatwianiu formalności celnych oraz długie postoje na granicach.

Ponadto narażony jest na zmienne warunki atmosferyczne, niską lub wysoką temperaturę. Łączne działanie temperatury, wilgotności i wiatru oraz nagłe zmiany temperatur po wyjściu z klimatyzowanej kabiny powodują możliwość udaru cieplnego, odmrożeń, chorób układu oddechowego i chorób reumatycznych.

organizacyjne środowisko pracy

Kierowca ciężarówki dostaje do wykonania określone zadanie, które często zmusza go do jazdy w nocy, zwłaszcza w przypadku transportu międzynarodowego. Długotrwałe prowadzenie pojazdu, szczególnie nocą, w niesprzyjających warunkach atmosferycznych i drogowych, w ulicznych korkach zwiększa ryzyko urazów w wyniku wypadków drogowych. Zawód ten wiąże się przede wszystkim z odpowiedzialnością za bezpieczny i terminowy transport towarów i usług.

Istnieje możliwość odebrania przez władze prawa jazdy za różnego rodzaju wykroczenia. W przypadku przewozu towarów, zwłaszcza tych o dużej wartości, kierowca odpowiada za stan i jakość przewożonego ładunku.

Wibracje ogólne, których źródłem jest pojazd, stwarza możliwość zaburzeń w funkcjonowaniu narządów wewnętrznych klatki piersiowej i jamy brzusznej oraz dolegliwości ze strony układu mięśniowo-szkieletowego.

Wykonywanie takich funkcji kierowcy samochodu ciężarowego, jak naprawy w terenie, zmiana kół, luzowanie pasów i lin mocujących naraża kierowcę na urazy ciała lub pojawienie się przepukliny.

Wymagania psychologiczne

Wymagania stawiane kierowcom zawodowym są wysokie. O przydatności do wykonywania tego zawodu decydują m. in. wyniki wstępnych (dla kandydatów) i okresowych badań psychologicznych.

Obejmują one pomiar tych cech osobowości i sprawności kierowcy, które decydują o bezpiecznym wykonywaniu pracy.

Jedną z podstawowych sprawności jest wzrok. Aby prowadzić samochód kierowca musi widzieć, co dzieje się na drodze. Ważne jest również, aby umiał rozróżniać barwy, ponieważ bez tego niemożliwe jest prawidłowe odczytywanie znaków drogowych i sygnalizacji świetlnej. Osoba prowadząca samochód musi też posiadać zdolność widzenia stereoskopowego, umożliwiające jej widzenie trójwymiarowe, widzenie głębi, dostrzeganie odległości pomiędzy pojazdami.

Dla kierowcy niezbędna jest także koordynacja wzrokowo-ruchowa pozwalająca na równoczesne obserwowanie drogi i wykonywanie czynności ruchowych: manewrowanie kierownicą, drążkiem zmiany biegów, naciskanie pedałów itp.

Każdy, kto chociaż raz jechał samochodem wie, jak istotna jest przy prowadzeniu pojazdu spostrzegawczość, szybki refleks i zręczność rąk. Kierowcy często muszą prowadzić samochód przez wiele godzin w dużym skupieniu, dlatego istotna jest umiejętność koncentracji uwagi i

wytrzymałość na długotrwały wysiłek.

Różne czynniki stresogenne, senność podczas długotrwałego prowadzenie pojazdu powodują możliwość wystąpienia zaburzeń psychicznych i halucynacji sennych. Stała kontrola telefoniczna lub radiowa może również wywołać stres psychiczny.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Zawód kierowcy jest pracą lekką ze względu na wysiłek fizyczny. Kierowca w zasadzie cały czas siedzi.

Wymagana jest ogólna sprawność fizyczna, dobry wzrok i słuch. Przeciwwskazaniem do pracy w zawodzie kierowcy jest rozpoznanie lekarskie o uzależnieniu od alkoholu, narkotyków i innych środków działających podobnie, padaczka, wady wzroku niepoddające się korekcji przy pomocy szkieł optycznych, daltonizm, wady słuchu, choroby ograniczające sprawność ruchową i manualną, choroby psychiczne.

Nadmierny hałas niskoczęstotliwościowy spowodowany pracą silnika może powodować uszkodzenia słuchu.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu kierowcy niezbędne jest ukończenie kursu na prawo jazdy określonej kategorii, pozytywne wyniki badań lekarskich i badań psychologicznych, tzw. psychotechnicznych. Na tej podstawie wydziały komunikacji wydają świadectwa kwalifikacyjne uprawniające do ubiegania się o pracę w charakterze kierowcy zawodowego.

Możliwości zatrudnienia oraz płace

Możliwości zatrudnienia kierowców samochodu ciężarowego są bardzo duże. Zatrudnienie można znaleźć we wszystkich gałęziach przemysłu, zwłaszcza przemyśle ciężkim (górnictwo, przemysł petrochemiczny itp.), rolnictwie, publicznych i prywatnych firmach transportowych, lokalnych i międzynarodowych kompaniach przewozowych.

W zawodzie kierowcy istnieją duże możliwości samo zatrudnienia - można założyć własną firmę transportową.

Zawody pokrewne

Inne nazwy zawodu: kierowca, przewoźnik, kierowca TIR-a.

- kierowca samochodu dostawczego, dostawca żywności
- kierowca betoniarki, śmieciarki
- kierowca przewożący materiały niebezpieczne, w tym wybuchowe
- i łatwopalne m.in. paliwo lub środki ochrony roślin

- kierowca polewaczki
- kierowca platformy przewożącej
- traktorzysta
- mleczarz
- kierowca furgonetki
- kierowca pojazdu z przyczepą lub naczepą
- kierowca autobusu

Źródła:

- Przewodnik po zawodach, wydanie II; www.psz.praca.gov.pl; www.stat.gov.pl; www.pracuj.pl; www.wynagrodzenia.pl

Materiał opracowany przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Filii WUP w Koszalinie